

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Круглого столу до Міжнародного дня прав людини

**«ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР»**

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

11 грудня 2023 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2023

«ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР»: матеріали круглого столу присвячені Міжнародному дню прав людини – м. Біла Церква: БНАУ, 2023. 60 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються захисту прав і свобод людини і громадянина як в умовах військового стану так і в пост воєнний період.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

© Авторські тексти, 2023

Цікаво, що Міжнародний комітет червоного хреста не виступає ні за, ні проти цього « права на втручання». Спираючись на свій досвід, вони вважають, що спори які стосуються «права на втручання» носять суто політичний характер, й відповідно участь в них Міжнародного комітету червоного хреста може поставити під загрозу його гуманітарну діяльність.

Список використаних джерел

1. Женевська Конвенція про захист цивільного населення під час війни. Женева, 12 серпня 1949 р. *Четверта Женевська Конвенція (1949)*. –Електронний ресурс. – режим доступу: <https://www.icrc.org/rus/resources/documents/misc/geneva-convention-4.htm>

2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року. URL: - Електронний ресурс. – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

3. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text

УДК: 341.1

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЮНІСЕФ

МАЛИШКО І. В.

старший викладач кафедра публічно – правових дисциплін
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

ЮНІСЕФ – це міжнародна міжурядова організація універсального характеру, заснована і підзвітна ООН, що має статус допоміжного органу ООН на правах автономної організації, наділена спеціальним мандатом, діяльність якої спрямована на розробку механізмів і реалізацію програм, стратегій, кампаній по захисту прав та інтересів дітей на міжнародному рівні.

З часу створення Організації Об'єднаних Націй об'єктом її особливої турботи і допомоги завжди були діти, їх благополуччя і права. Одним з перших результатів діяльності ООН було рішення, прийняте Генеральною Асамблеєю 1946 року про утворення Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) як одного з органів Об'єднаних Націй для надання допомоги дітям в Європі після Другої світової війни.

ЮНІСЕФ працює в самих важкодоступних місцях світу, щоб охопити найбільш знедолених дітей і підлітків і захистити права кожної дитини всюди. У більш ніж 190 країнах і територіях організація робить все можливе, щоб допомогти дітям вижити, розвиватися і реалізувати свій потенціал з раннього дитинства до підліткового віку. Правовою основою організації є Конвенція про права дитини, яка прагне закріпити права дітей як головні принципи і міжнародні стандарти поведінки по відношенню до дітей. Також організація наполягає на тому, що виживання, захист і розвиток дітей є універсальними імперативами розвитку, які є невід'ємною частиною прогресу людства [

Аналізуючи діяльність цієї організації, необхідно зосередити увагу, що, на думку дитячого фонду, найсерйознішими порушеннями прав дітей під час збройного конфлікту є їх вбивства та каліцтва, вербування або використання у збройних силах і збройних групах, напади на школи чи лікарні, зґвалтування чи інше тяжке сексуальне насильство, викрадення та відмова в гуманітарному доступі [2].

Як бачимо, усі перераховані злочини держава-агресор вчиняє щодо українських дітей уже майже два роки. У намаганнях завадити цим порушенням дитячий фонд оприлюднив програму змін ЮНІСЕФ, у якій містяться наступні пункти:

1. Припинення навмисних нападів, які вбивають і калічать дітей.
2. Припинення нападів на об'єкти інфраструктури, від яких залежить життя, здоров'я та розвиток дітей: заклади освіти; сферу медичної допомоги, зокрема на медичних працівників, лікарні та медичні заклади; об'єкти водопостачання та санітарії, а також на персонал, що там працює.
3. Уникнення застосування вибухової зброї в населених пунктах з огляду на її непропорційний та особливо згубний вплив на дітей.
4. Дотримання глобальних зобов'язань щодо звільнення світу від загрози наземних мін, вибухонебезпечних пережитків війни та саморобних вибухових пристроїв.
5. Припинення вербування та використання дітей збройними силами та групами, а також припинення затримання дітей, імовірно пов'язаних із збройними силами чи групами.
6. Звільнення дітей, пов'язаних зі збройними силами чи групами, службами захисту та підтримка реінтеграції в їхні громади, включаючи безпечну репатріацію дітей-іноземців до країн їхнього походження, дотримуючись принципу забезпечення якнайкращих інтересів дитини.
7. Припинення викрадення дітей у конфлікті.
8. Припинення будь-якого сексуального насильства та інших форм гендерного насильства щодо дітей.
9. Припинення відмов у наданні життєво необхідної гуманітарної допомоги дітям у надзвичайних ситуаціях і припинення нападів на гуманітарних працівників [3].

Основні принципи захисту прав дітей, на яких базується діяльність ЮНІСЕФ не відрізняються від загальних принципів охорони та захисту прав людини. Ці принципи визначені та закріплені в основних міжнародних договорах в сфері захисту прав людини. До таких принципів слід віднести: гідність, пропорційність та рівність. Разом

з тим, в сфері захисту прав дитини виділяють окремі принципи, які пов'язані із фізичними та психологічними особливостями дитячого віку, зокрема: принцип неприпустимості дискримінації; принцип найкращого забезпечення інтересів дитини; принцип вільного вираження дитиною власних поглядів; принцип дотримання (забезпечення) права дитини на виживання та здоровий розвиток; принцип особливого захисту та охорони дітей.

Сьогодні діяльність Фонду обмежуються певними проблемами, серед яких, обмеженість правового статусу, у зв'язку із чим, неможливість прийняття юридично обов'язкових рішень для держав-членів; різноманітність форм і методів досягнення цілей та пріоритетів його конкретної політики, в межах яких не завжди приділяється належна увага питанням насильства щодо конкретних категорій дітей, їх життя та смерті; недосконала організаційна структура та непрозорість фінансування та витрачання коштів. Визначені проблеми в діяльності Фонду потребують розробки дієвих напрямків та методів їх подолання. Це, в свою чергу, допоможе розкрити перспективи подальшого функціонування UNICEF в сфері захисту прав дитини. Варто відмітити, що низку таких методів та інструментів вже розроблено, частина із них міститься в Стратегічному плані ЮНІСЕФ на 2022-2025 рр. Стратегічний план визначає курс ЮНІСЕФ на роботу з населенням, урядами, бізнесом, громадянським суспільством та іншими ключовими партнерами для зміцнення програм та систем, пов'язаних з виживанням, здоров'ям та благополуччям дітей та підлітків, включаючи імунізацію, харчування, розвиток у ранньому дитинстві, психічне здоров'я та водопостачання, санітарію та гігієну.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт ЮНІСЕФ. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/aboutunicef>
2. UNICEF's change agenda for protecting children in armed conflict. URL: <https://cutt.ly/J1A5Baj>.

3. Сімакова С.І., Малишко І.В.// Міжнародно-правове регулювання соціального захисту безпритульних та бездоглядних дітей в умовах війни//Науковий вісник Ужгородського національного університету.-Серія Право.- Випуск 76.- ст. 60-67.

УДК 343.

ПРАВА ЗАСУДЖЕНИХ ОСІБ ТА ОСІБ ВЗЯТИХ ПІД ВАРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сімакова С.І., к.ю.н., доцент
кафедри публічно – правових дисциплін
Соціально-гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Засуджені, взяті під варту особи користуються всіма правами людини і громадянина, про що вказано в Основному законі держави [1]. Виключенням є лише ті права, які пов'язані із затриманням, обранням міри запобіжного заходу - взяття під варту на строк досудового розслідування, чи призначенням кримінального покарання у виді обмеження чи позбавлення волі. Особи взяті під варту, засуджені до обмеження волі в умовах воєнного стану окрім прав передбачених кримінально-процесуальним, та кримінально-виконавчим законодавством набувають ще й специфічних прав, зокрема це: право на отримання інформації про умови воєнного стану в державі; право на отримання психологічної допомоги; право на забезпечення заходів безпеки під час повітряної тривоги; право на отримання гуманітарної допомоги; право на евакуацію до безпечних місць [2]. А тому варто розглянути вищевказані права засуджених осіб, та осіб взятих під варту.

Право на отримання інформації про умови воєнного стану в державі полягає в тому, що засуджені особи, та особи взяті під варту повинні бути поінформовані про оперативну ситуацію в країні отриману із офіційних джерел, та її зміни. В умовах

ЗМІСТ

Ковальчук І. В. ПСИХОЛОГО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	3
Сокиринська О. А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ У ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ	7
Малишко І. В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЮНІСЕФ	9
Сімакова С. І. ПРАВА ЗАСУДЖЕНИХ ОСІБ, ТА ОСІБ ВЗЯТИХ ПІД ВАРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	13
Самойлович А. А. ВРАХУВАННЯ МІЖНАРОДНО – ПРАВОВИХ НОРМ В ДІЯЛЬНОСТІ ТЦК ТА СП УКРАЇНИ	15
Мельник В. О ПЕВНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОЧИНСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	17
Аргат Я. П. ПРАВО ЛЮДИНИ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ (ПІДПРИЄМНИЦТВО).....	21
Пахомова А. О ОХОРОНА ПАТЕНТНИХ ПРАВ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД. 23	
Настіна О. І. МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ВЛАСНИКІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ОКУПОВАНОГО КРИМУ	26
Звонарьов О. Ю АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗАХОДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВТРУЧАННЯМ У ТАЄМНИЦЮ ЛИСТУВАННЯ, ТЕЛЕФОННИХ РОЗМОВ, ТЕЛЕГРАФНОЇ Й ІНШОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ	28
Тимощук О Г. РОЛЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ	32
Катаєв Я. Д. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В	